

Apakah pengertian hadanah?

Hadanah bermaksud penjagaan kanak-kanak yang masih kecil dan belum berupaya untuk menguruskan dirinya sendiri, sama ada lelaki atau perempuan, sama ada dalam tempoh perkahwinan atau selepas perceraian.

Siapakah yang paling berhak terhadap hadanah?

Sama ada dalam tempoh perkahwinan atau selepas berlakunya perceraian, ibu ialah orang yang paling berhak daripada orang lain bagi menjaga anak kecilnya sehingga anak kecil itu mencapai umur mumaiyiz (kecerdikan).

Siapakah yang akan menentukan hadanah dan apakah pertimbangan yang diambil kira?

Jika timbul perselisihan berkenaan hadanah, Mahkamah Syariah merupakan pihak yang mempunyai autoriti dalam memutuskan hadanah dan pertimbangan utama yang diberikan oleh Mahkamah Syariah ialah kebajikan kanak-kanak itu.

Selain itu, Mahkamah Syariah juga memberi perhatian kepada perkara yang berikut:

- (a) kebajikan kanak-kanak tersebut;
- (b) kemahuan ibu bapa kanak-kanak;
- (c) kemahuan kanak-kanak itu sekiranya dia dalam peringkat umur yang boleh menyatakan pendapatnya.

Apakah syarat-syarat yang dikenakan oleh Mahkamah semasa membuat perintah hadanah?

Semasa membuat perintah hadanah, Mahkamah Syariah boleh mengenakan syarat-syarat yang hendaklah dipatuhi oleh pihak-pihak. Antara syarat tersebut ialah –

- (a) tempat kanak-kanak itu akan tinggal dan pelajarannya;
- (b) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu berada buat sementara dalam pemeliharaan dan kawalan seseorang yang lain daripada orang yang diberi jagaan kanak-kanak itu;
- (c) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu untuk melawat ibu atau bapa yang tidak diberi jagaan atau seseorang daripada keluarga ibu yang telah mati atau bapa yang tidak diberi jagaan dalam masa yang difikirkan munasabah;

- (d) memberi ibu atau bapa yang tidak diberi hak jagaan atau seseorang daripada keluarga ibu atau bapa yang telah mati atau yang tidak diberi jagaan untuk berjumpa dan melawati kanak-kanak itu pada masa-masa dan seberapa kerap yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah;
- (e) melarang orang yang diberi jagaan itu daripada membawa kanak-kanak itu keluar dari Malaysia.

Apakah perintah lain yang boleh dikeluarkan oleh Mahkamah?

Sekiranya ibu atau bapa seseorang anak mendapat jagaan anak memohon kepada Mahkamah Syariah untuk suatu perintah tegahan bagi menahan pihak yang tidak diberi jagaan anak, membawa anak itu keluar Malaysia, pihak Mahkamah Syariah boleh mengarahkan demikian sekiranya terdapat alasan yang munasabah.

Pihak-pihak boleh memohon perintah tegahan daripada membawa keluar kanak-kanak dalam penjagaan pihak-pihak dengan alasan-alasan yang munasabah atau wajar untuk sesuatu tujuan yang berfaedah kepada kebajikan kanak-kanak.

Apakah kelayakan bagi membolehkan seseorang diberi hak hadanah?

Kelayakan bagi membolehkan seseorang diberi hak hadanah ialah –

- (a) dia seorang beragama Islam;
- (b) dia seorang baligh dan sempurna akalnya;
- (c) umur yang melayakkan dia memberikan kanak-kanak itu kasih sayang dan pendidikan yang sempurna;
- (d) dia berkelakuan baik dari segi akhlak Islamiah. Seseorang yang terkenal dengan kefasikannya seperti penzina, pencuri, peminum arak, penjudi dan seumpamanya tidak harus mengendalikan hadanah anak-anak;
- (e) dia tinggal di tempat kanak-kanak itu tidak mungkin menghadapi akibat buruk dari segi akhlak atau jasmani.

Sekiranya seseorang ibu hilang kelayakan hak penjagaannya, kepada siapakah hak tersebut akan berpindah mengikut susunan keutamaan?

Dalam keadaan ibu hilang kelayakan hak penjagaannya, susunan keutamaan kepada hak penjagaan kanak-kanak adalah seperti yang berikut:

- (a) nenek sebelah ibu hingga ke atas;
- (b) bapa;
- (c) nenek sebelah bapa hingga ke atas;
- (d) kakak atau adik perempuan seibu sebapa;
- (e) kakak atau adik perempuan seibu;
- (f) kakak atau adik perempuan sebapa;
- (g) anak perempuan daripada kakak atau adik perempuan seibu sebapa;
- (h) anak perempuan daripada kakak atau adik perempuan seibu;
- (i) anak perempuan daripada kakak atau adik perempuan sebapa;
- (j) emak saudara sebelah ibu;
- (k) emak saudara sebelah bapa;
- (l) waris lelaki yang boleh menjadi warisnya sebagai asabah atau residuary.

Apakah perkara-perkara yang boleh menggugurkan hak seseorang terhadap hadanah?

Umumnya, seseorang ibu adalah berhak untuk mendapat penjagaan anak yang masih kecil yang belum mencapai umur mumaiyiz. Namun begitu hak tersebut akan gugur –

- jika perempuan itu berkahwin dengan seorang lelaki yang tidak mempunyai pertalian dengan kanak-kanak itu dan lelaki tersebut bukan muhrim dengan kanak-kanak itu;
- jika perempuan itu berkelakuan buruk secara keterlaluan dan terbuka;
- jika perempuan itu menukar pemastautinannya dengan tujuan untuk mencegah bapa kanak-kanak itu daripada menjalankan pengawasan yang perlu ke atas kanak-kanak itu, kecuali isteri yang bercerai boleh mengambil anaknya sendiri ke tempat lahir isteri itu;
- jika perempuan itu murtad;
- jika perempuan itu cuai atau menganiaya kanak-kanak itu.

Berapa lamakah tempoh hadanah?

Tempoh hadanah tamat setelah kanak-kanak mencapai umur mumaiyiz, iaitu tujuh tahun untuk kanak-kanak lelaki dan sembilan tahun untuk kanak-kanak perempuan. Setelah tamatnya hak hadanah, jagaan adalah turun kepada bapa dan jika kanak-kanak itu telah mencapai umur (mumaiyiz), maka kanak-kanak itu berhak memilih untuk tinggal dengan sama ada ibu atau bapanya, melainkan jika Mahkamah Syariah memerintahkan selainnya.

Siapakah yang berhak ke atas anak yang tak sah taraf?

Hak penjagaan terhadap anak yang tak sah taraf adalah pada ibu atau saudara-mara ibu.

Apakah perkara-perkara yang perlu diambil tindakan bagi membolehkan Jabatan Bantuan Guaman memberi bantuan untuk tuntutan hadanah?

Setiap pemohon yang ingin mendapat khidmat Jabatan Bantuan Guaman perlu mengemukakan dokumen atau butir yang berikut:

i. Butir-butir Perkahwinan

- Surat Nikah Asal/Surat Cerai;
- Sijil Kelahiran Anak-anak.

ii. Butir-butir Pihak Kena Tuntut

- Nama/alamat/pekerjaan suami/isteri;
- Nama/alamat majikan suami/isteri.

iii. Laporan-laporan berkaitan

- Runding cara;
- Laporan perubatan;
- Laporan Polis;
- Saksi;
- Penyata gaji suami/isteri;
- Perakuan daripada majikan suami/isteri;
- Penyata KWSP suami/isteri;
- Bukti berhubung dengan pertukaran alamat;
- Dokumen-dokumen sokongan lain yang berkaitan, jika ada.

Untuk keterangan lanjut, sila berhubung dengan mana-mana cawangan Jabatan Bantuan Guaman yang berdekatan atau Ibu Pejabat Jabatan Bantuan Guaman di alamat yang berikut:

**IBU PEJABAT
JABATAN BANTUAN GUAMAN
ARAS 1, BANGUNAN HAL EHWAL
UNDANG-UNDANG
PRESINT 3, PUSAT PENTADBIRAN
KERAJAAN PERSEKUTUAN
62692 PUTRAJAYA
NO. TELEFON : 03-88851000
NO. FAKSIMILE : 03-88851829/1830/
1831
LAMAN WEB : www.jbg.gov.my
SMS : Taip JBG MENU
dan hantar ke 15888**

CATATAN:
RISALAH INI IALAH SUATU PENERANGAN RINGKAS UNTUK PENGETAHUAN ORANG RAMAI SAHAJA. IA BUKAN NASIHAT UNDANG-UNDANG YANG LENGKAP DAN TERPERINCI.

Diterbitkan oleh
JABATAN BANTUAN GUAMAN